

Patrocinium Defunctorum

Hautin, Jacques

Leodii, M.DC.LXV.

Appendix. De solvendis testatorum nominibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79679](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79679)

Patrocinium Defunctorum. *Lib. II.* 191

que stipem, devoratum Sacerdotum stipendium, ac fructus Missarum. Enimvero per eam jacturam, crimenque executoris, terdenis diebus sibi in lustrali ergastulo commorandum fuisse. Tum diserte propterea, inquit, crastino ad orcum raperis, & evanuit. At non in vanum abierit mina. Nam die postero cum perfidus ille sodalibus visum minasque memorat, ecce in aere rugitus leonum, ulularum luporum ac urforum, aliarumque bestiarum horribiles audiri clamores; ille in auras abripi, ex eorumque eripi conspectu, tali spectaculo nimium quantum stupentium paventiumque. Receptis animis hominem conquirunt diversi in diversa partiti. Et duodecimo post die contritum ejus cadaver, lacerumque in monte Regni Navarrae quatuor dierum itinere a loco raptus diffuso comperiunt. Vide Vincentium Belvacensem, Speculi Histor. l. 24. c. 8. & vos tandem perfidi haeredes, executoresque,

Discite justitiam, ac miseros non temere manes.

APPENDIX.

De solvendis testatorum nominibus.

592.
An mora solvendi debita per se retardet mortuum.

NON importune hinc quaeri potest, qua ratione defunctis noceat, qui testatorum debita solvere cunctatur. Angelus, quidem verbo executor. N. 31. post Richardum, vult moram solutionis debitorum per se remorari animas in Purgatorio, etsi nolit illic tamdiu haerere, quamdiu ea non dissolvuntur: sed parum consequenter philosophatur; nam si negligentia solutionis per se illas retardat, causam retardandi manente, non erit, cur expediantur, cum usque ad novissimum quadrantem justitiae divinae satis illic faciendum sit. Dicendum itaque cum Dominico Soto, Navarro, Sanchez in Consiliis: negligentiam illam vel executoris, vel haeredis, testatori vitae functo per se non obesse, quod alienum peccatum illi obesse nequeat, per accidens tamen exploratum est, esse vehementer damnosam, propterea quod per ejusmodi negligentiam retardetur eleemosyna, preces, sacrificia, quae si fierent, vel testatorem poenis lustralibus omnino liberarent, vel eas mitigarent. Neque obicias lib. 6. Revel. S. Birgitae cap. 66. affirmari animam tamdiu cruciari, donec restituatur, quod injuste ablatum est. nec enim id ita intelligendum, quasi liberatio animae per se pendeat a restitutione; nec concedenda illa sit, nisi restituta sint, quae injuste sunt ablata; sic enim testator puni-

retur supra condignum, si rem minutam non restituisset, neque alius umquam restitueret, & praeter omne jus, quia iam impotens est restituendi. Quare id ita dicitur, quod dum fit restitutio, accedant pia vota, precesque in testatoris gratiam, quibus demum liberatur, vel etiam quod restitutio ipsa ex christianae caritate profecta, ac proinde pollens vi satisfaciendi, defuncto pie applicetur, eumque poenis eximat. atque haec ex communi sententia.

Libet tamen Lugonis nostri ingeniosam pariter ac raram hujus quaestionis enodationem ipsius verbis attexere, sic igitur ipse de poenit. Disp. 27. sec. 3. n. 32. proposito communi sensu differit. Adhuc tamen in gratiam communis sententiae, & propter revelationes illas, & communem fidelium sensum addere possumus dupliciter posse restitutionem illam prodesse animae defuncti ad sui liberationem. Primo, quia saepe Deus, quamdiu non fit restitutio, non vult exaudire preces, & orationes, quae nomine Ecclesiae, vel etiam a privatis pro illa animam offeruntur: congruum enim est, ut ille solvat poenam, dum alii ejus causam patiuntur. Quare licet soluta tota poena liberandus sit, & licet suffragia, & sacrificia profint illi, quoad fructum satisfactionis, interim tamen caret toto fructu impetrationis, quem habere posset; & hac de causa petunt ab haerede restitutionem fieri debitorum. Secundo, addere possumus poenam ipsam ob dilatam restitutionem, augeri posse quoad durationem vel intensiorem. quod quidem in humana republica fieri prudenter videmus, ut qui alium injuste laesit, gravius puniatur, dum qui laesus est, non condonat, vel sibi satisfactum esse profiteretur; mitius vero illo condonante, vel satisfactione ei oblata: poena enim etiam ad hunc finem ordinatur, ut pars laesa ob injuriam acceptam, vindictam aliquam ab injusto laedente accipiat. Non est ergo contra, sed juxta aequitatem judicii, si dicamus idem delictum parte non satisfacta, vel condonante, graviores poenas sibi taxare de condigno, quam satisfacta, vel condonante parte. Potest ergo contingere, ut ob defectum solutionis differatur poena defuncti, quia quamdiu pars laesa non condonat, vel ei non satisfit, poena delicti praeteriti gravior & diuturnior esse debet, ideoque defuncti non solum restitutionem a filiis vel haeredibus fieri petunt, sed aliquando etiam a personis offensis veniam & remissionem petiisse leguntur, eaque obtenta gratias egisse, quasi ob impedimentum

593.
Sententia Lugonis.

mentum ablatum suæ liberationis. Ita Lugo.

594. *Refellitur.* Cujus, nisi fallor, prior ratio infringi forsitan potest. nam si nulla fuerit testatoris negligentia, nullâ quoque ipsius, sed hæredum culpâ causâque creditores patiuntur. Sin autem aliqua fuerit, ea certe non est causa, cur post mortem testatoris creditores patiantur: sed hæredes, aut executores, quibus testator restitutionem commisit. Igitur punitâ illâ testatoris negligentia (sive fiat restitutio, sive non) nihil ad testatorem. Quare igitur impetrationis fructu privaretur? cum hæc privatio nova sit pœna. Posterior verò Lugonis ratio sic refellitur: nemo creditorum tam crudelis est, ut culpam, si qua testatoris fuerit in morâ solvendi, velit penâ ignis præsertim Purgatorii expiari, nemo qui eam pœnam aut etiam culpam non libenter condonet; ergo contra Lugonem pœnâ negligentia solvendi à testatore defuncto jam persolutâ, nihil castigandum restabit, cum sit à parte læsâ condonatum. Deinde nihil offit, quòd Judex humanus gravio-rem pœnam reo imponat, si parti non satisfiat, aut hæc non ignoscat: quia ille pacem publicam spectat, quæ nisi eo pacto, facile stare non potest. Judex autem divinus vindictam exigit quæ solius culpæ est: hæc igitur cum nulla sit in proposito præter solvendi negligentiam, negligentia sola ple-ctenda est.

§ 3.

Graviter obstringuntur Sacerdotes ad faciendâ pro Defunctis Sacrificia, ac preces, accepto in eum finem stipendio.

PARS PRIMA.

Doctrina Theologica.

595. *Obligantur ad Missam accepto stipendio.* **D**UPLEX stipendium distingui potest. prius, quod vocant manuale, estque illud, quod impræsentiarum in manus Sacerdotis, alteriusve ejus nomine accipientis traditur, utique ad expensas, & sustentationem sacrificaturi necessarium. Posteriorius, quod fundatione, legato, alioque titulo constituitur. Utriusque verò acceptio Sacerdotem ad sacrificandum obligat. Init enim cum eo, qui stipendium tradit, contractum onerosum, quo se ipse ad sacrificium ejus causâ bonoque patrandum obstringit, & graviter quidem, quia in re

gravi, cujus quippe executio multum proficit, & omissio graviter noceat. Ex quo etiam efficitur, ut si Missam omnino negligat, ad restitutionem stipendii obligetur, cum eâ tantummodo lege tradatur, ut Missa patretur. Quare quod spectat ad eos, qui perpetua Missarum onera suscipere, ut Ecclesiarum, aut sæcularium aut Religiosarum alumnis, non modò privati inter eos lethaliter peccant, si Missas sibi præscriptas ad mentem intentionemque legantium non faciunt, sed etiam Præfides ipsi, si pro muneris sui ratione non curent eas fieri, & utrique ad restitutionem obligantur. Quæ omnia, ut patet, maximè valent in causâ piorum manuum, quia Missæ iis debita, & vehementer prodesse, & earum neglectus vehementer obesse potest.

Et eodem modo pro portione de sacrificandi morâ philosophandum est, de qua hæc habet ex receptâ Theologorum sententia, eos qui ex stipendio obligantur ad sacrificium defunctorum solatio faciendum, lethalem culpam admittere, si notabili temporis intervallo illud differant, quoniam ea dilatio in grave earum damnum vergit: cum tanti sit vel ad horam igne purgante peruri, quo tamen Missa, vel omnino, vel ex parte eximeret. Deinde etsi in varias opiniones distrahan- tur Theologi, dum agitur de eo tempore definiendo, quo mora gravis, ac proinde lethalis habeatur: tamen ipsa tormentorum atrocitas satis demonstrat, nequaquam esse audiendos hac in parte, qui quinquaginta, aut sexaginta dierum spatium ad moræ diuturnitatem requirunt. Deinde non patitur eadem atrocitas tolerabilem videri eam fraudem Sacerdotum, qui rogati, an integrum iis sit istomet die pro defuncto sacrificare, falso affirmant, & sacrificium in aliud nescio quod tempus differunt, quod sanè etsi per se breve, vix tamen, aut ne vix quidem breve censeretur, nisi imbecillitatis humanæ, mortisque æternæ ratio habenda esset. Id tantum à peritis peto, cum neglectus alicujus culpa crescat pro rei neglectæ gravitate, damnoque ex neglectu consequente, hic autem, & de afferendis è carcere lustrali animis, cœloque invehendis agatur, & de summo cruciatuum vitando, an æquum sit hac in causâ laxioris esse sententiæ?

Cæterum hæc redarguuntur antiquæ illæ Missæ multarum facierum, ut Petrus Can- *596. Et brevi quidem faciendum.*
tor, Parisiensis Doctor abhinc annos pene *597. Hinc argue Missas plurimum facierum.*
quingentos nuncupat, in libro quem *ver-*
rum facie-
rum.
bium abbreviatum inscribit. Quibus in Missis plures ac diversi introitus recitabantur,